

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ТЕХНОЛОГІЯ ВІДТВОРЕННЯ
ПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності,	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини кафедра хірургії та акушерства
Контактні дані розробника(ів)	Панасова Тетяна Георгіївна tetiana.panasova@pdaa.edu.ua
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Анатомія свійських тварин», «Фізіологія тварин», «Цитологія, гістологія, ембріологія», «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин».
Компетентності	Загальні: ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та професії. ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 4. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 7. Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії. Фахові: ФК 1. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні

	<p>засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.</p> <p>ФК 4. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.</p> <p>ФК 5. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед фахівців, працівників галузі та населення.</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.</p> <p>РН 2. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
<p>При вивченні дисципліни здобувачі вищої освіти можуть формувати такі соціальні навички: комунікації, працювати в команді, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, уміння залагоджувати конфлікти, управляти своїм часом, здатність логічно і системно мислити, здійснювати просвітницьку діяльність, тощо.</p>	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>засвоїти теоретичні та практичні навички з природного та штучного осіменіння самок та біотехнології трансплантації ембріонів.</p>	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Анатомія та фізіологія статевої системи самок і самців. Тема розкриває питання: Анатомія статевої системи самок, статевий цикл самок, його стадії та феномени. Анатомія статевої системи самців, статеві рефлекси самців, гальмування статевих рефлексів та методи їх усунення. Типи вищої нервової діяльності плідників та особливості використання їх для штучного осіменіння.</p> <p>Тема 2. Природне та штучне осіменіння самок. Одержання сперми від плідників. Тема розкриває питання: Типи природного осіменіння, сутність і значення штучного осіменіння, методи одержання сперми від різних видів плідників.</p> <p>Тема 3. Фізіологія та біохімія сперми. Оцінка якості сперми. Тема розкриває питання: Сперма і її склад. Будова спермія та функція його органодів. Біохімічні процеси у спермі. Вплив на спермії факторів зовнішнього середовища. Значення оцінки якості сперми, органолептична, мікроскопічна, мікробіологічна оцінка якості, біологічний контроль якості сперми, оцінка її якості при зниженні запліднюючої її здатності.</p> <p>Тема 4. Розрідження та зберігання сперми. Тема розкриває питання: Мета розрідження сперми, основні компоненти розріджувачів, склад розріджувачів для сперми різних плідників, методи зберігання сперми: короткочасні та довготривалі, обладнання та зберігання та транспортування сперми. Підготовка сперми, що зберігається до осіменіння.</p> <p>Тема 5. Організація штучного осіменіння самок с.-г. тварин. Годівля,</p>	

утримання та використання плідників.

Тема розкриває питання: Методи штучного осіменіння корів, кобил, овець, свиней, інструменти для осіменіння. Організація штучного осіменіння у скотарстві, вівчарстві, конярстві, свинарстві. Годівля, утримання та використання бугаїв, баранів, жеребців, кнурів.

Тема 6. Трансплантація ембріонів. Новітні методи біотехнології відтворення тварин.

Тема розкриває питання: Сутність і значення біотехнологічного методу трансплантація ембріонів, етапи трансплантації ембріонів у корів та їх сутність. Особливості ембріотрансплантації у інших видів тварин. Новітні напрямки у області трансплантації ембріонів. Раннє визначення статі зародків та її регуляція Запліднення овоцитів поза організмом Отримання химерних тварин Отримання трансгенних тварин Клонування організмів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда, інструктаж.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження.

Методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу;

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; оперативний контроль; заохочування, вказування на недоліки, зауваження.

Інтерактивні методи: дискусії, диспути, дебати; проектування професійних ситуацій;

Методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь.

Методи письмового контролю: контрольна робота, самостійна робота, творче завдання.

Методи лабораторно-практичного контролю: контрольні лабораторні роботи, навчально-контрольні комп'ютерні програми.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз; визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

– щодо термінів виконання та перескладання

усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в означений термін. За отримання на занятті «0» балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати тему.

- щодо академічної доброчесності

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної

	<p>добročесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної добročесності: самостійність виконання завдань, посилання на використані джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>
<p>– щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим.</p>
<p>– щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Рішення приймається спеціально створеною комісією на основі підтверджуючих документів, співбесіди або іншого контрольного заходу.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>процедуру проведення контрольних заходів і можливість оскарження їх результатів викладач в усній формі доводить на першому занятті з навчальної дисципліни і повторно – перед початком проведення контрольного заходу. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана. До складу апеляційної комісії можуть входити: завідувач і науково-педагогічні працівники кафедри, відповідальної за реалізацію освітнього компонента, члени групи забезпечення освітньої програми, студентського Сенату, студентської первинної профспілкової організації. Головою комісії є декан факультету.</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яблонський В.А., Хомін С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Вінниця: Нова книга, 2006. 592с. 2. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: Навчальний посібник. Харків: Прапор, 2003. 400 с. 3. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. К.: Мета. 2002. 319 с. 4. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин. К.: Арістей, 2004. 296 с. 5. Інструкція зі штучного осіменіння корів і телиць. Наказ Міністерства аграрної політики України 1 серпня 2001 р. N 230. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Журавель М.П., Давиденко В.М. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин. Київ.: Видавничий дім «Слово»; 2005. 336с. 	

2. Ветеринарне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин : навчальний посібник / В.М. Овчарук, Н.П. Овчарук, В.А. Яблонський, Н.М. Сорока. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 300 с.

3. Панасова Т.Г., Довгопол В.Ф., Плугатирьов В.П. Лабораторний практикум з акушерства, гінекології та біотехнології розмноження тварин з основами андрології. Розділ: «Біотехнологія відтворення тварин». Полтава Редакційно-видавничий відділ ПДАА, 2009. 70 с.

4. Панасова Т.Г. Плугатирьов В.П., Звенігородська Т.В., Туль О.І. Словник термінів ветеринарного акушерства, гінекології, біотехнології відтворення тварин та ветеринарної андрології. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина ступеня вищої освіти магістр. Полтава. 2023. 96 с.

5. Лобачова І.В., Жулінська О.С. Михайлова І.Г., Войтенко С.Л. Методичні рекомендації з трансплантації ембріонів овець. Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова «Асканія-Нова», Полтавська державна аграрна академія. 2013. 32 с.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри хірургії та акушерства протокол від 12 січня 2026 року № 7

Додаток до силабусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання завдань на лабораторних заняттях	Виконання завдань по самостійній роботі	Контрольна робота	
Тема 1. Анатомія та фізіологія статеві системи самок і самців	1	6	2	22	10
Тема 2. Природне та штучне осіменіння самок. Одержання сперми від плідників.	1	6	2		10
Тема 3. Фізіологія та біохімія сперми. Оцінка якості сперми.	2	6	2		30
Тема 4. Розрідження та зберігання сперми.	1	6	2		10
Тема 5. Організація штучного осіменіння самок продуктивних тварин. Годівля, утримання та використання плідників.	2	6	2		10
Тема 6. Трансплантація ембріонів продуктивних тварин.	1	6	2		30
Разом	8	36	12	44	100

Шкала та критерії оцінювання
Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал (максимальна)	опанував та показав повний результат навичок за результатами навчання: визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології; формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.
0 балів	Здобувач не показав навичок за результатами навчання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання лабораторної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали (максимальна)	узагальнив та обґрунтував повний обсяг навичок, опанував завдання лабораторних робіт, які забезпечують передбачені результати навчання.
1 бал (мінімальна)	здобувач показав мінімальне виконання завдань за результатами навчання
0 балів	Здобувач не виконав завдання лабораторної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали (максимальна)	опанував тему самостійної роботи та показав повний результат навичок за результатами навчання: визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології; формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.
1 бал (мінімальна)	здобувач показав мінімальне виконання завдань за результатами навчання
0 балів	Здобувач не виконав завдання самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
22 балів (максимальна)	здобувач узагальнив отримані знання та ґрунтовно засвоїв матеріал за запланованими результатами навчання: визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології; формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.
13 балів (мінімальна)	здобувач опанував теоретичний матеріал і відтворив його значну частину за запланованими результатами навчання.
0 балів	Здобувач не виконав завдання контрольної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.